Після нічного дощу туман розвіявся, тож похмуре сіре громаддя Гібралтару чітко вирізнялося на тлі неймовірної блакиті середземноморського неба. Блакиті, якої не зміг я досягнути на палітрі, хоч і старався, відтак усю мазанину мусив викинути. Гібралтар неначе зійшов з яскравої листівки, а я стояв на заіржавілій палубі "Марії Белли", пригнічений тим, що вертаю додому. Літо скінчилося. Європа байдуже казала мені "до побачення". Я плюнув в океан і відвернувся від Європи.

По той бік зелених, огорнутих ранковим серпанком пагорбів, що височіли попереду, на мене очікувала Африка. За пагорбами ж-бо починався континент: задушливі джунглі, палючі пустелі, екзотичні міста, слони, канібали — весь той калейдоскоп образів, що виникають в уяві при слові "Африка". Проте я прощався і з Африкою, хоча ніколи в житті її й не бачив. Енді Девіс — колишній студент, колишній художник. Назад до країни Непохитних Устоїв, яка вчепиться в мене, тільки-но я зійду на берег. Армія. Робота. Обов'язки. Дружина. Діти. Все це я добре уявляв і був страшенно пригнічений.

Пролунав пронизливий гудок, потім з-за носа корабля вигулькнуло суденце — футів із двадцять завдовжки, з прямокутною рубкою посередині. На палубі юрмилися люди з багажем, чувся різномовний гамір. Суденце пришвартовувалося. Беремо нового пасажира? Я підійшов ближче, щоб краще роздивитися. Моїм єдиним попутником був старий священик-француз з червоними очима і лексиконом без жодного англійського слова. Як на мене, посміхатися й казати лише "бонжур" замало для нормального спілкування. Капітан Себастьяно трохи знав англійську, та ми ледь розуміли один одного. Тож іще одна людина не була б зайвою, адже розмовляти з самим собою не хотілося.

Ми таки взяли пасажира, проте мені знов не пощастило. Це була жінка-арабка, з голови до п'ят запнута в чорне, мала також чорні черевики та рукавички. Розмовлятиме арабською, а, може, французькою, і було їй кількасот років. Пронесли валізу. Вона зійшла

трапом, уважно поглядаючи під ноги, і я пожалкував, що не взяв у дорогу ще кілька книжок.

Проходячи повз мене, арабка підвела голову, і я упіймав погляд найтемніших, найчорніших, найпривабливіших очей, які будь-коли бачив. Потонув у їх безодні, як мовив би поет. За мить я встиг уздріти довгі вії, вигнуті брови, гладеньку шкіру. Провів її поглядом. Хода цієї жінки промовляла: вона молода, чарівно молода.

Я пішов до каюти, зачинив двері, відшукав пляшку граппи, налив півсклянки й одним духом вихилив. Здригнувся. Це було схоже на казку. Лише поглянув — і закохався. Може, якби я побачив, що насправді було під чадрою, відчував би щось інше. Можливо. Але мені вже кортіло розкрити цю таємницю, бо не побачивши, що там є насправді, я міг уявити що завгодно. Запрацювала уява. Десять днів у морі, тільки вона і я.

У такому солодкому маренні я заснув. Підхопився від різкого дзенькоту розбитого скла.

Моя склянка. Упала й розбилася. "Марію Беллу" підкидало на хвилях так сильно, як ніколи раніше. Вийшов на палубу, побачив холодну зелень атлантичних валів, що насувалися на корабель, здіймали його й котилися далі. Поки я спав, ми відшвартувалися. Швидко огледівся, та перед очима був тільки океан і білі чайки, що кружляли за кормою. Судно піднесло на високій хвилі, і на якусь мить я побачив на обрії брудну пляму, потім зникла й вона. Мій останній погляд на Європу.

Із коридора долинув звук гонга. Настав час вечеряти. Кухар, моя єдина втіха на цьому іржавому кориті, любив, щоб усі приходили до столу вчасно, інакше ходив насуплений, і спагетті в нього переварювалися, а м'ясо підгоряло. Я нашвидкуруч умився і, згадавши про нову пасажирку, вдягнув останню чисту сорочку й начепив краватку.

Капітана, як завжди, не було. Він вечеряв у себе в каюті. Священик кивнув мені й усміхнувся, продовжуючи сьорбати суп, другий помічник капітана, Алессандро, підвів сумні очі й щось пробурмотів. Йому пристало сумувати: він і Джорджіо, перший помічник, були єдиними, крім капітана, офіцерами на судні, а той намагався працювати якомога менше. Отож під час плавання вони кожного дня стояли на вахті. Тому завжди дуже втомлювались.

Суп мені смакував, і я саме вимакував залишки хлібом, коли в їдальні з'явилася вона. Жінка зайшла тихо й сіла за довгим столом перш, ніж я помітив її. Я зірвав серветку, заткнуту за комірець, аби зберегти краватку чистою, підвівся, одначе знову впав на стілець. Вона спокійно мовчала. Очі, що виблискували з-під чадри, були саме такі, якими я їх запам'ятав, тільки, мабуть, ще кращі.

— Buona sera ,— пробурмотів Алессандро.

— Buona sera.

У неї був ніжний, мов дзвіночок, голос. І натяку на хрипоту, яка, здається, властива голосам усіх арабок.

— Buona sera, — сказав я, щоб і собі взяти участь у розмові. — E signora... signorina... Алессандро, як там, у чорта, сказати "вітаю вас на борту"?

— Якщо хочете, я можу говорити англійська.

— Я теж. — Ну й розумний же я сьогодні! — Отже, вітаю вас на борту нашого корабля.

Вона кивнула, сидячи незворушно, мов статуя. Натхнення моє вичерпалось, і я не мав що казати. Ковтнув вина, краєм ока спостерігаючи, як принесли суп і поставили перед нею. Тепер їй

доведеться щось робити із чадрою. З'ясувалося — все дуже просто. Єдине, що вона зробила,— відстібнула й зняла її.

Яке то було обличчя! Такі побачиш хіба що на обкладинках журналів. Вузеньке підборіддя, бездоганної форми вилиці, гладенька, без жодної цяточки шкіра. Повні губи, червоні й вологі, виточений хижий ніс. Якби я не був таким пересічним живописцем, то намалював би це обличчя. Мені праглося поцілувати ці вуста.

— Мене звуть Енді Девіс. Я ваш попутник.

Затримавши ложку, вона знов поглянула на мене, зморщивши чоло. Не розуміє? Запитати ще раз? Не встиг я вирішити, що вдіяти, як вона озвалася.

— Я також ваша попутник. Мене звуть Таму Сафарі.

— Дуже гарне ім'я.

— Мене так називати батько.

— Чудово. І мені ім'я придумав тато. — Оце вже я збрехав. Правду кажучи, він навіть не звертався до мене на ім'я. Назвали мене на честь дядька моєї матері, якого він зневажав, тож завжди звертався до мене не інакше як — "Убоїсько".

— Мене назвали на честь Ендрю Джексона з Старого Муру. Він мій родич.

— Якого муру?

Алессандро голосно пирхнув і знов узявся за маслини. Я не звернув на нього уваги. Ми розмовляли і це — головне. У нас буде досить часу, щоб навчитися краще розуміти одне одного.

Річ у тім, що вона мала бажання розмовляти, я одразу це відчув. І її вимова була не така жахлива, як гадалося. Ми пробазікали до кінця вечері, про яку я зовсім забув. Вона розповіла про місто, з якого приїхала і назву якого я не запам'ятав, про свого батька, який займається бізнесом і дав їй грошей на подорож, про те, що у Штатах вона зупиниться в родичів. Я розмалював, як пішов з коледжу, як почав працювати й назбирав грошей, аби майнути до Європи, похвалився, що мій старий — президент корпорації, про яку вона, можливо, чула, проте з'ясувалося — ні. Більшість із того, що я сказав, була правда. Я лише забув згадати, що коледж я залишив, бо мене звідти вигнали, і що зараз Армія вже розкрила сталеві щелепи, щоб проковтнути мене, тільки-но я повернуся. І що мені зовсім не хотілося, аби мене ковтали, не хотілося бути одруженим, мати будинок у передмісті і схоплюватися о восьмій щоранку.

Потім вона вибачилася й граціозною ходою пішла, я ж повернувся до каюти допивати граппу, і навіть у темряві її обличчя стояло переді мною.

Коли я вийшов наступного ранку, вона вже сиділа на палубі і читала Біблію. Дівчина була без чадри, але в тому ж чорному вбранні. Підвівши очі, помітила, що я позираю на Біблію.

— Ви коли-небудь бачили таку книгу? — запитала вона.

— Звичайно. Де її тільки не побачиш. Бестселлер.

— Мені її дав священик за сніданком. Сказав, ніби це дуже цікава й корисна книжка. Мені вона подекуди нагадує Коран. Треба буде подарувати Коран цьому чоловіку.

— Не думаю, що він прагнув саме цього.

Я плюхнувся на сусідній шезлонг і розстібнув сорочку. Пригрівало сонечко, і я не збирався заглиблюватися ні в які релігійні дискусії. Дякую, не треба.

— Який день для сонячних ванн!

Вона звела брови.

— Ви не знаєте, ще таке сонячні ванни? — Коротенька лекція про відмінності у наших двох культурах, і вона забуде про Біблію. — Ви влітку натягуєте на себе силу теплих речей, щоб витримати пекуче сонце, а ми все робимо навпаки. Ось погляньте, як зроблено ці шезлонги. На них можна зручно витягтися. Ми носимо теплий одяг узимку, а влітку все знімаємо, щоб трохи підсмажитись.

— Підсмажитися — це бути спеченим на вогні або на жару переважно із жиром без використання води? Вам хочеться таке із собою вдіяти?

Мимоволі я засміявся, вона замислилась на мить і приєдналася до мене.

— Я зробила страшенно безглузду помилку?

— Та ні. Ви маєте рацію. "Підсмажуватися" — це розмовне, а взагалі "загоряти". Дивіться, зараз я зніму сорочку й підставлю тіло сонцю.

— І ви все знімаєте? Ми цього ніколи не робимо.

— Ні, звичайно не все. Ми носимо купальники.

— А що це?

— Це, ну... важко пояснити. Будь ласка, зачекайте хвильку. У мене є журнал. Я принесу його, й ви все зрозумієте.

Пошарпаний примірник "Лайфа". Квиток до раю. За шістдесят секунд я встиг збігати до своєї каюти й повернутися.

— Тепер бачу,— сказала Таму, як завжди не змінюючи виразу обличчя. Дуже стримана дівчина. — Тканини й кольори різні, проте в усіх моделях закрито одні й ті ж місця.

Так, головне ви схопили.

— А весь журнал можна подивитися?

— Чом би й ні? Тримайте його, скільки захочете. Вип'ємо кави?

Вона заперечливо похитала головою, тож я пішов пити каву сам. Коли повернувся, дівчини вже не було. На обід вона не з'явилася. Я вже зібрався постукати до неї і дізнатися, чи все гаразд, та біля її каюти втратив рішучість, і я проминув її. Цієї миті несподівано відчинилися двері капітанової каюти, і просто на мене вискочив корабельний стюард. Він невесело мені підморгнув, а капітан, розхристаний і лютий, хряпнув дверима в нього за спиною. Я відкрив гаманець. Грошей у ньому не збільшилося відтоді, як я поглядав востаннє, і я вирішив, що мені все одно нема чого робити в Нью-Йорку з сімома доларами, й подався до буфету за наступною пляшкою граппи. Треба було відновлювати душевну рівновагу.

Коли піднявся на палубу, дівчина знову сиділа на тому ж місці. Але цього разу на ній був щільний чорний купальник з низьким викотом.

— Щось не так? — спитала вона, коли від несподіванки я закляк.

— Та ні. Все гаразд. Краще й бути не може. Одначе, я гадав, що про такі речі ви й гадки не маєте.

— Я зробила купальник з інших своїх речей. Якщо вже я їду до Штатів, то повинна вдягатися, як усі.

— Слушна думка. — Я відкинувся на сусідній шезлонг, відчуваючи, як у мене починає паморочитися в голові.

— Давайте загоряти. І розкажіть мені про свою країну, якої ніколи не бачила.

Я почав розповідати. Вона була рада слухати що завгодно про нашу велику країну, і в розмові я згадував усе, що спадало на думку. Спочатку загальні відомості, далі — культура, живопис, політика, потім — етикет і звички. Вона ловила кожне моє слово. Щоб пояснити, що таке манікюр, мені довелося взяти її руку в свою — яка то була маленька, ніжна, тепла ручка! — але вона того наче й не помітила.

Час промайнув напрочуд швидко, і тому саме цієї щасливої миті пролунав звук гонга. Поруч з нами стояв стюард, тримаючи гонг у руці, і бив у нього молоточком. В його очах, схожих на очі гончака, світилося співчуття. Час іти вечеряти.

Цього разу, коли я проходив повз каюту капітана, двері знов несподівано розчахнулися, і він вискочив, мов чортеня з коробки.

— Я спостерігаю за вами й цієї жінкою,— прошипів він.

— Облишмо ревнощі, капітане. Ви ж не цікавитесь жінками.

— Не дуріть мене. Ніяка вона не арабка, якщо скинула чадру й роздягнулася. А як вона розмовляє. Спочатку й двох слів не могла

зв'язати по-англійськи, а потім зненацька почала чудово розмовляти, та ще й з північно-американським акцентом.

— Але ж я не можу погано ставитись до дівчини тільки тому, що в неї гарний слух.

— Вона шпигунка! Ось хто вона.

— У вас багата уява, капітане. Занадто багата.

Але чи так уже він і помилявся? Поки я голився, користуючись тоненькою цівкою теплуватої іржавої води, ця думка не давала мені спокою. Так, зараз Таму добре знає англійську, набагато краще, ніж навіть учора. Здібна дівчина, от і все. І нічого такого тут немає.

Після вечері ми з Таму всілися в кутку їдальні на стільці з пошарпаною шкіряною оббивкою, і вона поринула в читання. Священик зник не вклонившись, мабуть, неправильно витлумачив вручення Корану. Я ж узявся до журналу з кросвордом. По всьому було видно, що продовження нашої розмови Таму не цікавило.

— Фріт... фрат... — бурмотів я.

— Що там? — озвалася Таму.

— Тип рослин. Десять літер. Починається з "фр".

— Фреатофіти. Ботанічний термін; рослини, що існують за рахунок грунтових вод.

Підходило. Вона не помилилася. Те, що вона сказала, було схоже на визначення зі словника. Справді, це мало вигляд, наче вона просто зачитала це визначення. Як і того разу зі словом "підсмажуватися". Чи

не тому вона так швидко опанувала мову? Завчила напам'ять словник. Я знав, що Таму здібна, але настільки?.. Крадькома зиркнув на неї, та вона не відривала очей від свого журналу без обкладинки.

— Так, здається підходить,— сказав я. — А ось, дев'ятнадцять по вертикалі, починається з "у", одинадцять літер. Рада в англо-саксонських королівствах.

— Уїтенагемот.

Присягаюся, вона сказала це, не відриваючись від журналу. У мене спітніло чоло. Я навіть і не чув ніколи про той уїтенагемот, але саме це слово підійшло. Що воно за дівчина? Невже в неї фотографічна пам'ять, і вона запам'ятовує все прочитане? Може, вона шпигунка? Нісенітниця. Я починав розмірковувати так само, як капітан. Пам'ять — це одне, розум — інше. Я нашкрябав кілька цифр на полях сторінки.

— А ось іще цікава загадка. Дев'яносто два мисливці йдуть на полювання і кожний приносить чотириста тридцять качок. Скільки качок вполювали усі мисливці разом? На роздуми дається...

— Тридцять дев'ять тисяч п'ятсот шістдесят. Дуже велика зграя. — Не підводячи очей, вона перегорнула сторінку.

Щось у всій цій історії було не так. Таму аж ніяк не напівписьменна арабська дівчина з віддаленого куточка країни. Даремно вона намагалась удати із себе неосвічену. Ця дівчина робила подумки те, що я мав підраховувати з олівцем. І словниковий запас у неї мабуть, був більший, ніж у мене. У мене, колишнього студента одного з кращих університетів. Не сказав би, що мені це подобалось. Краєм ока я побачив корабельного буфетника, який піднімався до своєї каюти. Це змінило напрям моїх думок.

— Мені треба до буфетника,— промимрив я й подався за ним.

— Будь ласка, пляшку граппи,— звернувся я до нього.

Він дістав пляшку, всю в чомусь липкому, і витер її.

— Шістсот лір, або один американський долар.

Я помацав кишеню і згадав, що залишив гаманець у каюті.

— Гроші занесу пізніше. — Пляшка щезла під прилавком набагато швидше, ніж з'явилася. — Повірте, я не збираюся стрибати у воду і плисти до берега з вашою пляшкою в зубах. — Він не поворухнувся. — Добре, тоді не зникайте. Я зараз повернуся.

Таму пішла, лишивши журнал. Гаразд. Вино допоможе мені зібратися з думками до того, як я знов побачу її. Тихенько, щоб вона не почула, я проминув її каюту. Біля своїх дверей зупинився. Вони були трохи прочинені. Але ж я їх зачиняв. І замикав на ключ. Я робив це завжди, щоб ні в кого з екіпажу не виникло спокуси щось поцупити в мене. Над усе я турбувався за свої останні кілька доларів, які лишилися в каюті.

Охоплений злістю, не здатний щось зважувати, я штовхнув двері. Якби я хоч на мить зупинився й подумав, то, може, уявив би одного із здоровил-кочегарів з моїм гаманцем в одній руці і пістолетом — у другій. Торох по голові, й за борт. Та я не зупинявсь і не кликав на допомогу, я просто увірвався.

Над розкритою валізою стояла Таму. В руках у неї був мій паспорт.

Що сказали б ви у подібній ситуації? Мені допомогло те, що я й досі був розлючений.

— Ви вдерлися до моєї каюти, щоб поцупити мій паспорт!

— Не будьте жорстоким. Двері були прочинені, от я і зайшла. І нічого не збираюся красти.

— Та він же у ваших руках!

— Я його просто роздивляюся. Дуже цікавий документ.

— А тепер віддайте.

Вона повагалась, а тоді, не відводячи від мене очей, сказала:

— Мені дуже хотілося б іще потримати його. Хоч трошки. Ви ж знаєте, я його поверну. Що я з ним можу зробити?

Що зробити? Про що це вона? Я все ще був злий.

— Дивіться, скільки хочете. Але за користування моїм стандартним блакитним американським паспортом ви сплачуватимете мені сто доларів на годину.

— Добре. Ось ваша сотня.

Виявляється, в неї були гроші. Звідки й узявся невеликий гаманець, з якого вона їх дістала. Не встиг я оговтатись, як дівчина вже зникла, а я стояв, стискаючи гроші в руці.

Сто доларів. Вони хрускотіли й пахли, як справжні зелененькі, більше того, це вони й були. І хвилиною пізніше, купивши дві пляшки справжнього шотландського віскі, я одержував у буфетника здачу. Ця рідина мені страшенно смакувала.

Позаду була Європа, попереду — Африка, у моєму житті з'явилася загадкова жінка, а в кишені — гроші. На кормі я всівся просто на бортик,

пив віскі й дивився на зірки, що виробляли у небі таке, чого я за ними ніколи раніше не помічав. І досі не втямлю, як я не звалився в океан.

По деякім часі я подумав, що не відмовився б від іще одної пляшки, потім силкувався пригадати, чи лишилися в мене гроші, і злякався, що буфетник піде раніше, ніж я встигну сходити по них до своєї каюти. Зрозуміло, що думки мої не були такими логічними й послідовними; я запам'ятав тільки поручень, за який тримався, спускаючися з палуби, і те, що потім опинився у коридорі. Ніяких спогадів, як саме я рухався, не залишилося. Я стояв перед якоюсь каютою, втупившись у номер на дверях, і намагався зрозуміти, чому я тут зупинився. То була її каюта.

— Її каюта,— авторитетно сказав я сам собі. З-під дверей виднілося яскраво-блакитне сяйво, та я не звернув на нього анінайменшої уваги.

— Паспорт. Мій паспорт у вас, а година вже минула. Поверніть мій паспорт. Двері були незамкнені і прочинилися, тільки-но я постукав. Пролунав якийсь звук, і вихопилося блакитне сяйво. Я розкрив двері і ступив у темну кімнату. Двері позад мене зачинилися, і я відчув Таму зовсім близько.

— Паспорт вже у вашій каюті. Я повернула його.

— Паспорт,— сказав я, балансуючи в непевній темряві. Але замість твердої стіни, якої я сподівався торкнутися, мої руки відчули ніжну жіночу шкіру. Я обнімав жінку, ще не усвідомлюючи, що це шкіра, а не оксамит.

— Таму...

— Йдіть краще до себе, Енді. Поговоримо вранці.

— Таму... — притягував я її ближче до себе.

У неї справді була оксамитова шкіра.

— Енді, не треба зараз сперечатися. Річ не тільки у згоді чи відмові, або у тім, що ви звете моральністю. Чи варто це робити?

Варто. І я це зробив. Ніякі аргументи вже не допомогли б.

Коли я виповз із ліжка, було вже пополудні. Саме виповз, бо рухатись інакше просто не міг. Я був у своїй каюті, та навіть і не намагався пригадати, як сюди втрапив. У голові почало прояснюватися лише після того, як я проковтнув увесь аспірин, що в мене був, постояв під холодним душем і подзвонив до буфету, аби принесли мені каву.

Такої пори, як правило, ніхто кави не замовляв, та стюард, хоч і з деякою затримкою, приніс її. Його очі випромінювали співчуття. Я й справді на нього заслуговував.

Почуваючися краще, я пригадав події минулої ночі і почав розглядати себе у дзеркало. Хай йому абищо, ця подорож обіцяла бути цікавою. Поголений, напахчений, з відновленими силами я зібрався до Таму. Перш ніж зайти, тихенько посвистів, потім штовхнув двері.

— Привіт! — вигукнув весело, та відповіді не почув.

Усередині було прибрано, великі валізи стояли замкнені. Я ніде не побачив ні одягу, ні взагалі якихось її речей. Не побачив нічого, крім американського паспорта на письмовому столі. Невже мій? Але він зараз у мене, я надійно заховав його, коли знайшов. Я розгорнув паспорт і глянув на фото. З картки на мене дивилася Таму.

Цього не могло бути, але все ж таки то була вона, знята у білій сорочці. На другій сторінці я прочитав ім'я — Теммі Савані. Таму Сафарі? Місце народження — штат Коннектикут, США. Невже вона шпигунка і капітан мав рацію? І навіщо їй знадобився мій паспорт?

— Коли роздивитесь, віддасте мені? — пролунав її голос. Дівчина вже була тут, стояла спиною до дверей.

— Ти американка?

— Ні.

— Тоді шпигунка?

— Ні. Але я все поясню, якщо ви мене вислухаєте.

— Поясни, поясни,— сказав я, зневажливо кидаючи паспорт на стіл, і плюхнувся на стілець. Чомусь заболіла голова, знову почало стугоніти в скронях, крім того, я розгубився.

— Я тут у справах, тільки й усього. Я торговельний агент і представляю певні фінансові інтереси.

— Ти видавала себе за просту арабську дівчину.

— Необхідна конспірація. — Вона стояла спокійно, тримаючи руки в кишенях свого чорного вбрання.

— Гаразд, хто ж ти насправді?

— А якби я тобі сказала, що б ти вчинив?

— Що вчинив? Гадаю, нічого. Я не цікавлюся ні комерційним шпигунством, ні торгівлею. Інша річ, якби ти була політичною шпигункою, якою я тебе й вважаю; хіба ти переконаєш мене, що я помиляюся. Що ж до всього іншого, то, як каже мій батечко, бізнес є бізнес.

— Твій батько мудра людина. Я повинна з ним зустрітися. Переконана, що з фінансового боку це було б корисно для нас обох.

— Так, тобі варто з ним побачитись — ти вже навіть висловлюватися починаєш так, як він. То звідки ти?

— Все одно ти не знаєш.

Це мене роздратувало.

— У мене не так погано з географією. Це, можливо, моя найулюбленіша дисципліна. Всі країни я знаю і навіть нові.

— Моя країна неймовірно далеко. До неї кілька світлових років.

— Еге ж, еге ж, наче на іншій планеті.

— Так.

Отут уже я затнувся. В мене поповзли мурахи під шкірою.

— Ти відповідаєш за свої слова, Теммі-Таму? В тебе є якісь докази?

— Авжеж, більш, ніж досить. Я хочу спробувати встановити торговельні зв'язки з вашим світом, у мене є зразки найрізноманітніших виробів, описи технологій їх виготовлення та деякі інші речі, які могли б вас зацікавити.

— Покажи.

Вона витягла руку з кишені і простягла мені червоний циліндрик десь із мій великий палець завдовжки.

— Термальний утилізатор, інструмент загального призначення. Не потребує ніяких зовнішніх джерел енергії, використовує енергію, що виділяється при розриві молекулярних зв'язків. Строк експлуатації — близько сотні ваших років. Два перемикачі. За допомогою цього коліщатка одержуєте невелике, розміром з вогник запальнички, полум'я,— спалахнув блакитний вогник,— яке застосовується для обробки досить великої поверхні. Так можна приготувати їжу, зняти стару фарбу, використовується утилізатор на виробництві та в багатьох інших випадках. — У повітрі з'явилося червоне коло, від якого відходили хвилі жару.

— Дуже зручний пристрій.

— Або ж, якщо ввімкнути його на повну потужність і зменшити радіус дії, тепловий промінь може зварювати або різати метал та ще багато чого. — У неї в руці щось спалахнуло, і тонка, як нитка червона лінія перетнула кімнату. На сталевій перебірці з'явився отвір з оплавленими краями. Циліндрик клацнув, вимкнувшись, і вона поклала його на стіл. Я дивився на пристрій широко розплющеними очима, не відчуваючи ані найменшого бажання взяти його до рук.

— Це небезпечна зброя,— сказав я.

— Його можна використовувати й так.

— І поки ми розмовляли, він був у тебе в кишені. А якби я сказав щось не те?.. — Вона промовчала, а я вирішив не розвивати цю тему. — Отже, я поводив себе так, як ти й передбачала?

— Так. Я була майже певна, що так воно й буде. Хочу запропонувати вам стати нашим посередником на переговорах і потім, коли буде налагоджено торговельні зв'язки. Ваше головне завдання — стежити за тим, щоб наші стосунки з вашим урядом і представниками ділових кіл на

початку переговорів розвивалися без ускладнень, бо можуть з'явитися деякі труднощі з...

— Гадаєш, тебе можуть сприйняти як першого завойовника, чи то завойовницю?

— Не виключено. Хоча така реакція є дуже примітивною. Ви порадите нам, як уникнути такої ситуації. За послуги одержите мільйон доларів, крім того, вам належатиме одна мільйонна проценту чистого прибутку протягом двох ваших десятиліть або протягом усього життя, якщо забажаєте.

— Ти розмовляєш як юрист, Таму.

— А я, крім усього іншого, ще й юрист.

— І одне з цього іншого — це те, що ти жінка. Про це ти нічого не хочеш мені сказати? Хіба це випадковість, що ви і ми настільки подібні одне до одного?

— Ні. Усе було розраховано. В нас багато спільного: пересування на нижніх кінцівках, дві статі, двоє очей і вух, але, боюся, відмінності переважають.

— Але ж ти дуже схожа на мене.

— Це результат вибіркової хірургії. Наша медицина набагато випереджає вашу. Досягнення в цій галузі — це ще одне з того, що ми могли б запропонувати.

Я спробував уявити, який вигляд вона має насправді, потім постарався не робити цього. Здається, краще зупинитися на тому вигляді, який я знаю. Особливо після минулої ночі. О, ця ніч!..

— Мені... мені дуже прикро за вчорашнє. Боюся, я поводив себе трохи...

— Я одразу все зрозуміла. Від вас страшенно тхнуло спиртним. Я подумала, що ви наробите дурниць, якщо я почну сперечатися. Світла запалити я не могла, адже був відкритий прилад для просторового копіювання. Я тоді саме робила свій паспорт. Мені здається, що я вибрала найкращий вихід.

— Так, ха-ха, найкращий. Радий, що ти на мене не сердишся.

— Я взагалі нічого не відчула. Це могло б зацікавити мене, якби я була антропологом чи зоологом. Хоча цей випадок допоміг мені дещо зрозуміти. Певна, що й вас це зацікавить. Як я вже казала, у нас дві статі. Для першого контакту з цим світом я прибрала подобу вашої жінки, що, як запевнили мене екзобіологи, буде одночасно приваблювати й нагадувати про материнство, викликаючи в чоловіків бажання захистити мене...

— Занадто велика жіночність викликає й інші бажання.

— Тепер я це знаю й повідомлю наших спеціалістів. А вам я хотіла сказати, що вигляду жінки прибрала тільки на час перебування тут.

— То тоді ти...

— Чоловік. Саме так. Один з керівників нашої великої корпорації.

Я не помилився. Вона — тепер уже він, і мій батечко справді добре порозумілися б. Біографія батька, яку він власноруч написав, рясніла тими ж словами. Один з керівників... найбільша корпорація... Може, вони й були з різних планет, та думали однаковісінько. Вони були часткою чітко відлагодженої системи, і думка про те, що ця система простягається з одного краю галактики в інший, пригнічувала. Але мені

нема чого жалітися. Відтепер я, мій мільйон і мої проценти також ставали її часткою.

Переклала з англійської Людмила Бутенко.

Наука і суспільство, 1989, №7 – с.73-81